

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

Біла Церква
2025

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

5. URL:<https://tierarzt-karlsruhe-durlach.de/uk/%D0%BA%D0%BE%D1%82%D1%8F%D1%87%D0%B8%D0%B9-%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BF%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%82/>

СЕКЦІЯ 7. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ФАРМАКОТЕРАПІЇ. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ У ВЕТЕРИНАРНІЙ ПАРАЗИТОЛОГІЇ

УДК 619:617.57–08:636.2

ЗАЛІЗНЯК Д.А., здобувач вищої освіти
Науковий керівник – РУБЛЕНКО С.В., д-р вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ПОШИРЕНІСТЬ ОСЕОАРТРОЗІВ У СОБАК

Представлено результати досліджень щодо поширеності остеоартрозів у собак. Найбільш поширені остеоартрози у собак великих порід. Частіше вражаються кульшові та ліктьові суглоби у собак вікової групи 9–11 років.

Ключові слова: собаки, остеоартроз, біль, кљульгавість, поширеність.

Остеоартроз, загальний стан, що викликає біль у синовіальних суглобах, вражає мільйони людей і інших тварин у всьому світі [1]. Остеоартроз – інакше відомий як остеоартрит або дегенеративне захворювання суглобів – це захворювання всього органу суглоба, включаючи всі пов'язані з ним тканини, але найчастіше пов'язане з втратою та дисфункцією суглобового хряща. Етіологія остеоартрити є складною, і конкретні шляхи, що призводять до його розвитку, залишаються невизначеними [2].

Фактори ризику розвитку остеоартрити у собак різноманітні, як системні, так і місцеві, пов'язані з такими факторами, як: генетика, вік, стать, ожиріння, попередня травма суглобів і основні захворювання, такі як розрив хрестоподібної зв'язки та остеохондрит [1]. Незважаючи на те, що остеоартрит був зареєстрований у багатьох видів тварин, поширеність стану у багатьох із них залишається в основному невивченою, і як така недостатньо висвітленою у наукових часописах.

За оцінками [3], у всьому світі тягар остеоартрити для собак є значним і становить значну загрозу добробуту собак. Поширеність остеоартрити в Північній Америці повідомляється у 20 % усіх собак старше 1 року на основі даних, зібраних від 200 ветеринарів. Останні оцінки поширеності (ймовірно, сильно занижені через характер методології звітності) остеоартрити в популяції собак у Великій Британії дуже відрізняються: від 2,5 до 6,6 % собак будь-якого віку та породи, які відвідують лікарні первинної медичної допомоги і до 20 % собак старше 1 року [4]. Окрім впливу на добробут собак, остеоартрит також є серйозною проблемою в усьому світі для ветеринарів, власників і заводчиків. Дігноз остеоартрити у собаки може особливо вплинути на добробут власника, оскільки плани лікування потребують значних фінансових витрат. Наприклад, у 2003 році лише на хвороби хрестоподібних зв'язок у собак у США було витрачено 1,32 мільярда доларів [5]. Існує також емоційна ціна власника, який має справу з твариною, яка хронічно чи невиліковно хвора та/або страждає від хронічного болю, що може спричинити психологічний стрес і розлад, відомий як тягар для опікуна [6].

Нажаль, подібних даних щодо поширеності остеоартрозів у собак в Україні не достатньо щоб мати об'єктивну картину даної проблеми в нашій країні. Беручи до уваги вище зазначене метою нашого дослідження було вивчення поширеності остеоартрозів у

собак за даними ветеринарної клініки Вет експерт міста Черкаси.

Проведений нами аналіз даних ветеринарної клініки Вет експерт м. Черкаси, щодо поширеності остеоартрозів у собак вказує на те, що у даного виду тварин простежується вікова сприйнятливність. Так, найменший відсоток остеоартритів у молодих тварин (віком до 2 років – 1,7 %). З віком зареєстровано збільшення даного показника, зокрема: у собак 3–5 років діагностується в 8,8 %, а тварин 6–8р. – 36,4 %. Максимальна кількість випадків остеоартрозів нами реєстровано у тварин від 9 до 11 років (старшої вікової групи), що становило 48,5 %. У собак старших 11 років – 2,7 %. Ймовірно різке зниження відсотку хворих старих собак пов'язано з фізіологічною смертю чи загибеллю тварин.

Представлені дані щодо породної схильності, свідчать про те, що існує залежність від маси тіла собаки до даної патології. Поширеність патології має найвищий (16,4 %) відсоток у німецьких вівчарок. В зоні ризику також знаходяться собаки таких порід, як кане-корсе (13,7 %), лабрадор (9,3 %), бернський зененхунд (8,4 %), ротвейлер та ньюфаундленд (7,7 %). Інші породи мають відсоток нижчий 5,9 % згідно даних досліджень. Відносно високим виявився відсоток собак хворих на остеоартроз щодо дрібних порід: чіхуа-хуа, йоркширського тер'єра (по 5,8 %), що можливо, на нашу думку, пов'язано із поширенням у них дисплазії, зумовленої ймовірно близькосторідним схрещуванням собак цих порід. Також, слід відмітити незначний ризик захворювання у собак породи французьких бульдогів (відсоток захворювання – 3,85), які мають міцну конституцію.

Результати дослідження локалізації остеоартрозів у собак різного віку та порід свідчать, що переважна кількість тварин (36,2 %) припадає на враження кульшового суглобу, дещо нижчі показники – 29,8 % – на колінного та 16,5 % – на ліктьового суглобів. Остеоартроз у собак різних порід плечового суглобу діагностувався в 11,6 % хворих пацієнтів. Локалізація запального процесу в зап'ястковому, заплесневому суглобах собак виявляли значно рідше, порівняно з іншими, що становило: 3,7 та 2,1 % відповідно до загальної кількості дослідних тварин.

Таким чином, проведений аналіз даних хворих тварин дозволив нам виділити основні фактори, які, на нашу думку, сприяють розвитку остеоартрозу: це надмірна маса тіла у собак; наявність травм опорно-рухового апарату; надмірне навантаження на кінцівки, особливо в період росту щенят; вплив спадкових факторів на організм тварини (дисплазії, морфо-функціональні особливості самих суглобів у деяких порід собак); особливості племінної роботи у собаківництві, що стосується, невчасній вибраківці особин, з ознаками дисплазії; вік собак (зростання відсотку хворих собак у особин старшого віку); способу утримання, тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Felson DT, Lawrence RC, Dieppe PA, Hirsch R, Helmick CG, Jordan JM, et al. Osteoarthritis: new insights. Part 1: the disease and its risk factors. *Ann Intern ed.* (2000) 133:635–46. doi: 10.7326/0003-4819-133-8-200010170-00016
2. Lories RJ, Luyten FP. The bone-cartilage unit in osteoarthritis. *Nat Rev Rheumatol.* (2011) 7:43–9. doi: 10.1038/nrrheum.2010.197
3. Cui A. Global, regional prevalence, incidence and risk factors of knee osteoarthritis in population-based studies. A. Cui, H. Li, D.Wang. *EClinical Medicine.* 2020. № 26. PP. 29–30, doi: [10.1016-j](https://doi.org/10.1016/j.eclinm.2020.100416).
4. Anderson KL, O'Neill DG, Brodbelt DC, Church DB, Meeson RL, Sargan D, et al. Prevalence, duration and risk factors for appendicular osteoarthritis in a UK dog population under primary veterinary care. *Sci Rep.* (2018) 8:5641. doi: 10.1038/s41598-018-23940-z
5. Glyn-Jones S. Osteoarthritis. S. Glyn-Jones, A. Palmer, R. Agricola. *The Lancet.* 2015. № 386. PP. 376–387. DOI: [10.1016/S0140-6736\(14\)60802-3](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(14)60802-3).
6. Wilke V, Robinson D, Evans R, Rothschild M, Conzemius M. Estimate of the annual economic impact of treatment of cranial cruciate ligament injury in dogs in the United States. *J Am Vet Med Assoc.* (2005) 227:1604–7. doi: 10.2460/javma.2005.227.1604
7. Spitznagel MB, Jacobson DM, Cox MD, Carison MD. Caregiver burden in owners of a sick companion animal: a cross-sectional observational study. *Vet Rec.* (2017) 181:321. doi: 10.1136/vr.104295